

De Watertoets op het Ontwikkelingsbeeld

Op alle ruimtelijke plannen met gevolgen voor de waterhuishouding is een wettelijk verplichte watertoets van toepassing. De watertoets schrijft voor dat de initiatiefnemer van het plan zo vroeg mogelijk contact zoekt met de waterbeheerder. De resultaten van de watertoets moeten terug te vinden zijn in de waterparagraaf van het uiteindelijke plan. Bij de watertoets wordt ook gelet op de kwaliteit van het proces.

Tijdens de opstelling van het Ontwikkelingsbeeld is in het kader van de watertoets de waterbeheerders twee maal om een wateradvies gevraagd. De eerste maal over de 2 realistische scenario's ten behoeve van het ontwerp Ontwikkelingsbeeld. De tweede maal over het ontwerp, ten behoeve van het definitieve Ontwikkelingsbeeld.

I De watertoets op de 2 realistische scenario's voor het Ontwikkelingsbeeld

I.1 Verantwoording van de gevolgde procedure

Al bij de opstelling van de 4 scenario's voor het Ontwikkelingsbeeld is ambtelijk contact geweest met de waterbeheerders Noord-Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat (dir. Noord-Holland en dir. IJssel-meergebied). Nadien zijn de waterbeheerders ambtelijk geconsulteerd over de 2 realistische scenario's 'Ruimte geven, Ruimte Sparen'. Over deze 2 scenario's is om bestuurlijk advies gevraagd. Adviezen zijn ontvangen in juli en augustus 2003. De adviezen van Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat waren onderling afgestemd.

I.2 Inhoud en verwerking van de wateradviezen

De adviezen op de twee scenario's zijn als volgt in het ontwerp Ontwikkelingsbeeld verwerkt.

Samenvatting de wateradviezen op de 2 scenario's (ruimte geven/ruimte sparen)	Verwerking in het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld
Instemming met, dan wel voorkeur voor fijnmazig watersysteem. Niet te veel sjouwen met water. Niet teveel hangen op het boezemsysteem voor de opvang van wateroverlast	Fijnmazigheid en maatwerk is leidraad. Ook is uitgangspunt dat eerst geprobeerd wordt om problemen op te lossen op de plaats waar zij ontstaan

Samenvatting de wateradviezen op de 2 scenario's (ruimte geven/ruimte sparen)	Verwerking in het ontwerp–Ontwikkelingsbeeld
<p>Laagste delen van de polder moeten gereserveerd blijven voor laagwaardige economische functies. Niet elke functie kan overal.</p> <p>Verandering van functies kan leiden tot hogere gewenste beschermingsniveaus en kosten van waterbeheer. Gewezen wordt op een mogelijke functieverandering van de Leekerlanden</p>	<p>Van verstedelijking wordt uitgesloten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Wateren met natuurfunctie; ■ Laaggelegen polderdelen met extreme maaiveld daling; ■ Zoekgebied voor de waterkering langs de Noordzeekust; <p>Als gebieden met extra aandacht voor water aan te wijzen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Alle laagst gelegen delen van de polders; ■ Een vrijwaringszone langs de IJsselmeerkust <p>Om planologische redenen, waaronder om redenen van waterbeheer, blijven de Leekerlanden open. Aanwijzing van alle laagst gelegen delen van de polders als uitsluitingsgebied zou omvangrijke ruimtelijke consequenties hebben (bijvoorbeeld voor glastuinbouw in het Grootslag en wonen in het HAL gebied). In dergelijke gevallen blijkt maatwerk (met relatief veel ruimte voor water) mogelijk.</p>
<p>11% norm voor open water in stedelijk gebied is eigenlijk niet toepasbaar in verband met verschil in situatie per gebied.</p>	<p>11% is niet meer als strakke richtlijn geformuleerd. Wel als ervaringsgewijze indicatie.</p>
<p>Watertekort: naast vasthouden moeten ook tussenboezems een optie zijn</p>	<p>Op dit moment loopt nog wordt onderzoek naar omvang van het watertekort. Uitgangspunt is dat grondwaterbeheer in combinatie met efficiënt gebruik van IJsselmeerwater de voorkeur heeft boven grootschalige oplossingen (als tussenboezems). Nader te bezien in het kader van het Waterhuishoudingsplan 2006.</p>
<p>Met name de bollenteelt brengt een grote toename van de watervraag met zich mee. Deze zal alleen met zeer grote inspanning te faciliteren zijn. Realisatie van spaarbekkens is nodig voor extra watervraag. Aanleg van een grootschalig randmeer voor waterberging staat op gespannen voet met de meervoudige doelstelling van het randmeer. Aandacht</p>	<p>Het Ontwikkelingsbeeld voorziet in aanleg van een Wieringerrandmeer. Uitgangspunt is het creëren van een voorraadbeken met kwalitatief goed water, zodat randvoorwaarden ontstaan voor duurzame landbouw en projectmatige ontwikkeling van bollenteelt in de Wieringerrandmeer. Dit laatste betekent dat gewerkt moet worden volgens het</p>

**Samenvatting de wateradviezen op de 2 scenario's
(ruimte geven/ruimte sparen)**

Verwerking in het ontwerp–Ontwikkelingsbeeld

wordt gevraagd voor de invloed van op het ecosysteem in de Waddenzee.

principe dat geloosd water niet slechter van kwaliteit mag zijn dan water dat wordt ingelaten. Via de voorwaarde van projectontwikkeling en m.e.r. beoogt te provincie de ontwikkelingen gefaseerd te sturen. Tevens zal worden gelet op de mogelijkheden van gebruik van IJsselmeerwater in de toekomst.

Ontwikkelingen bij den Helder zijn voor dit ecosysteem eveneens relevant.

Voor Den Helder wordt uitgegaan van de hoofddoelstelling van het komend Interprovinciaal Beleidsplan voor de Waddenzee (IBW). Hierin zijn duurzame ontwikkeling en balans tussen economische, ecologische en sociale aspecten leidend.

Houdt rekening met voorlopige vrijwaringszones langs het IJsselmeer.

In het Ontwikkelingsbeeld zijn voor de Noordzeekust en IJsselmeer/Markermeerkust (voorlopige) vrijwaringszones opgenomen met het oog op de kustverdediging. E.e.a. aansluitend op de Kustvisie, Rijkvisie voor het IJsselmeergebied en het komend interprovinciaal beleidsplan voor het IJsselmeer en Markermeer.

Voor de Waddenzeekust zijn geen vrijwaringszones opgenomen. Op dit punt is er geen rijksbeleid. Nader zal nader worden bezien of een vrijwaringszone noodzakelijk is.

Aandacht wordt gevraagd voor:

■ Veiligheid van kust en boezemkaden

Over de veiligheid van de boezemkaden komt binnenkort meer inzicht op grond van een in november te verschijnen normeringsstudie. Hierbij zal ook de wateropgave voor wateroverlast nauwkeuriger kunnen worden bepaald.

■ Externe veiligheidszones langs wegen en vaarwegen

Externe veiligheidszones zijn op de belemmeringenkaart aangegeven.

b

Samenvatting de wateradviezen op de 2 scenario's (ruimte geven/ruimte sparen)	Verwerking in het ontwerp–Ontwikkelingsbeeld
<ul style="list-style-type: none"> ■ Baggeren en baggerlocaties in de omgeving van stedelijke gebieden, waarbij de locatie min of meer is gesitueerd nabij het kanalsysteem binnen Noord-Holland Noord. 	Verwerking van bagger krijgt in deze collegeperiode verhoogde aandacht. In het Ontwikkelingsbeeld is aangegeven dat deze bij voorkeur moeten liggen aan open water of goed bereikbaar moeten zijn via autowegen.

Deze reactie is tevens als bijlage opgenomen in het GS standpunt over de bedenkingen op het ontwerp Ontwikkelingsbeeld.

II De watertoets op het ontwerp-ontwikkelingsbeeld

II.1 Verantwoording van de gevolgde procedure

Over het ontwerp Ontwikkelingsbeeld is aan de eerder genoemde waterbeheerders wederom advies gevraagd. Dit is gelijktijdig gebeurd met de kennisgeving van de tervisielegging van het ontwerp in februari 2004. Daarbij is aan de waterbeheerders gevraagd om de bedenking in combinatie met een wateradvies in te dienen. In antwoord daarop hebben waterbeheerders gemeld binnen de termijn van de ter visielegging wél een bedenking te kunnen in dienen, doch nog geen wateradvies. De zienswijzen zijn in februari ingediend en zijn verwerkt in een GS standpunt dat op 11 mei is vastgesteld. De Wateradviezen zijn in juni 2004 ontvangen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, bij monde van de Hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat. Na ontvangst zijn de adviezen terstond ter kennis gebracht aan de Provinciale Planologische Commissie. Hierdoor is de Provinciale Planologische Commissie in de gelegenheid geweest de adviezen mee te nemen in haar bespreking van 23 juni over het ontwerp Ontwikkelingsbeeld. Zowel het advies van de Provinciale Planologische Commissie, de wateradviezen en de reactie van GS zijn op 2 september aangeboden aan de Statencommissie Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (ROV).

II.2 De inhoud van de wateradviezen over het ontwerp

De waterbeheerders hebben de volgende punten aan de orde gesteld:

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier:

- 1 In het Ontwikkelingsbeeld wordt geen relatie gelegd met de uitvoering van het Nationaal Bestuurs-

- akkoord water (NBW). Gewezen wordt op de gemeentelijke verplichting tot het vaststellen van waterpannen met o.a. ontwikkelingen in ruimtelijke ordening, recreatie en natuur.
- 2 Er is weinig aandacht voor de mogelijke gevolgen van de kaderrichtlijn water. Beide zaken graag in het definitieve Ontwikkelingsbeeld verwerken.
  - 3 Het is van groot belang dat ‘wilde vestigingen’ van bollenteelt zoveel mogelijk worden voorkomen. Dergelijk beleid slaagt alleen als bezanden in percelen in betreffende gebieden niet meer zonder toestemming of vergunning mogelijk is. Voorwaarde voor een vergunning moet een waterdicht plan zijn met garanties dat het plan overeenkomstig het voorgestane beleid wordt gerealiseerd. In dat plan moet zijn vastgelegd dat infrastructuur al eerste wordt gerealiseerd. Het bezanden in andere gebieden dan concentratiegebieden moet naar het oordeel van het Hoogheemraadschap volledig worden verboden.
  - 4 Voor de Wieringerrandmeer heeft de Ontwikkelingscompetitie andere inzichten aan het licht gebracht dan de oorspronkelijke uitgangspunten. Het betreft met name een veel geringere betekenis van seizoenberging voor de agrarische bedrijfsvoering. Het pas in de laatste fase aanleggen van een kanaal tussen IJsselmeer en Amstelmeer voor die watervoorziening is onaanvaardbaar omdat het hoogheemraadschap dan niet meer kan voldoen aan de verplichting om de landbouw van goede kwaliteit water te voorzien. Indachtig het Nationaal Bestuursakkoord Water wordt niet uitgesloten dat extra kosten van facilitering van de watervraag worden doorberekend aan het project.
  - 5 Door het stimuleren van bedrijfsgericht maatregelen kan grote winst worden behaald bij het oplossen van waterproblemen. Bijvoorbeeld door in bedrijfswaterplannen uitgangspunten voor duurzaam waterbeheer vast te leggen. Ook langer vasthouden van grondwater kan daarbij een optie zijn. Graag een daadkrachtige houding met het starten van experimenten.
  - 6 Bij het gesignaleerde probleem van verzilting wordt geen aandacht besteed aan andere mogelijkheden dan doorspoelen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het stimuleren van de teelt van zilte landbouwproducten.
  - 7 Onvoldoende wordt ingegaan op de consequenties van de keuzen die gemaakt zijn door de ‘taskforce’ veenweidegebieden. Met name de gevolgen voor de agrariërs en de financiering zijn niet duidelijk. Bij het evenwicht tussen goede waterkwaliteit en de wens van vaste waterpeilen ten behoeve van landbouw en stedelijk functies, wordt niet ingegaan op maaiveldvaling, één van de grootste problemen.
  - 8 Afvoermaatregelen zijn geschikt om een deel van de wateroverlastproblematiek op te lossen. Een optimaal pakket moet zowel gericht zijn op berging als afvoer, waarbij gecreëerde berging en afvoer optimaal worden benut.

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Deze heeft gereageerd via de Hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat van de directie Noord-Holland

- 1 Waardering voor het proces. Graag een aparte waterparagraaf over de watertoets in het plan. Hierin het overleg met de waterbeheerders vermelden, alsmede een reactie op de gemaakte opmerkingen in overleggen ten aanzien van waterbeheer
- 2 De inzet op fijnmazige oplossingen wordt prominent genoemd. In de verdere uitwerking krijgt vasthouden echter weinig aandacht, hoewel dit goed aansluit bij kleinschalige en fijnmazige oplossingsrichtingen. Vasthouden heeft de voorkeur, maar daarvan kan, mits goed onderbouwd afgeweken worden.
- 3 Op de Waddenzee is o.a. de Vogel- en Habitatrichtlijn van toepassing. In het kader van deze richtlijnen voor het gebied ontbreekt een uitwerking van de gevolgen voor de waterkwaliteit en waterkwantiteit. (Bijvoorbeeld als gevolg van de bollenteelt).
- 4 IJsselmeer en Markermeer zijn met het oog op buitendijkse bebouwing weliswaar als uitsluitingsgebied aangegeven, maar daarmee zijn niet-stedelijke functies onder voorwaarden buitendijks niet uitgesloten. Hierbij wordt gedeeltelijke strijdigheid met rijksbeleid geconstateerd, waarbij het rijk in de PKB deel III uitgaat van een 'nee tenzij beleid', waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor initiatieven die passen in natuur, cultuur en waterbeleid. Voor buitendijkse ontwikkelingen worden door het rijk de volgende uitgangspunten gehanteerd:
  - Ruimte die reeds beschikbaar is voor het water (de thans beschikbare bergingscapaciteit van het IJsselmeer en Markermeer) moet worden behouden.
  - De ruimte wordt zodanig bestemd, ingericht en gebruikt dat geen vervuiling optreedt naar grond- en oppervlaktewater.
  - Een eventueel nadelige invloed op het watersysteem wordt waterneutraal of waterpositief gecompenseerd.
  - Voor waterschadegevoelige activiteiten geldt vooralsnog een veiligheidsniveau tegen overstroming van 1:4.000, waarbij tevens geanticipeerd moet worden op de effecten van de deze eeuw verwachte klimaatveranderingen.

Verzocht wordt het Ontwikkelingsbeeld in overeenstemming te brengen met het bovenstaande.

- 5 Voor het Wieringerrandmeer geldt dat voor de verschillende functies van het gebied verschillende eisen stellen. Daarbij dient bijvoorbeeld ook rekening gehouden te worden met externe veiligheid, in de vorm van minimale afstanden tot aan transportroutes.

Ook is behoefte aan meer duidelijkheid over de wijze van omgaan met waterberging in relatie tot andere functies, die hiermee op gespannen voet kunnen staan. Graag een aankondiging in het Ontwikkelingsbeeld van een prioriteiten lijst of een vergelijkbaar product, dat inzichtelijk maakt hoe met de verschillende functies kan worden omgegaan.

- 6 In de waterparagraaf worden twee opties genoemd, n.l.: extra aanvoer en extra gemaalcapaciteit van het IJsselmeer. Deze oplossingen druisen in tegen het standstill beginsel. Gelet op de lopende studie naar seizoengebonden peilbeheer IJsselmeer, is dit voorsorteren op een mogelijke uitkomst enigszins voorbarig.
- 7 Voor watertekort wordt in de nieuwe verdringingsreeks, die gehanteerd wordt bij de verdeling van water in tijden van schaarste, een plaats op het hoogste niveau gegeven aan onomkeerbare schade aan natuur. Kleinschalig hoogwaardig gebruik bevindt zich op het tweede niveau. Graag aangeven hoe de samenhang tussen deze ontwikkeling en het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord zal uitwerken.
- 8 Het Nationaal Bestuursakkoord water voorziet in de vaststelling van blauwe knooppunten, dat zijn belangrijke uitwisselingspunten van regionaal en/of rijkswater. Geadviseerd wordt om in het streekplan al aan te geven dat de blauwe knooppunten er komen en dat ze een rol kunnen gaan spelen in de ruimtelijke oplossingsrichtingen van kwalitatieve en kwantitatieve waterproblemen in het watersysteem.

II.3 Het standpunt van GS over de wateradviezen bij het ontwerp

Over de wijze van verwerking:

In een bijlage van de waterparagraaf van het Ontwikkelingsbeeld zal worden aangegeven op welke wijze de gevraagde wateradviezen op de twee scenario's zijn verwerkt in het ontwerp Ontwikkelingsbeeld. Ook zal in diezelfde bijlage worden aangegeven op welke wijze de wateradviezen in het definitieve Ontwikkelingsbeeld zijn verwerkt. Hiermee voldoen wij aan de procedurele vereisten van de watertoets.

Verslaglegging over daaraan voorafgaand overleg over de vier scenario's is reeds aan alle betrokkenen toegestuurd. De algemene teneur naar een voorkeur voor fijnmazige oplossingen is in één van de realistische scenario's én in het ontwerp verwerkt.

Over de 'wilde' vestigingen bollenteelt:

Het probleem wordt herkend. Beleid om ongecontroleerde vestiging tegen te gaan wordt gevoerd langs twee sporen:

- 1 het planologisch spoor:
  - In ons standpunt op de bedenkingen hebben wij al aangegeven dat buiten bollenconcentratiegebieden en projectlocaties grondbewerkingen als bezanden, omzetten en omspuiten niet meer zijn toegestaan. In het Ontwikkelingsbeeld zal een begrenzing voor bollenconcentratiegebieden en projectlocaties worden aangegeven. Het handhavingsbeleid ten aanzien van ontgrondingen

zal mede gebaseerd zijn op dit streekplanbeleid. Ook zullen bestemmingsplannen hierop worden getoetst.

- Voor nieuwe vestigingen in de bollenconcentratiegebieden stellen wij het vereiste van projectlocatie. Daarmee streven wij naar een waterhuishoudkundige scheiding tussen bollengebieden en de omgeving.
- 2 het spoor van de vergunningverlening:
- In het verleden bestond er onduidelijkheid er over of omzettingen in het kader van de Ontgrondingenverordening vergunningplichtig waren. Daarover het volgende: Omzettingen (voor de permanente bollenteelt) vallen onder het vergunningvereiste van de Ontgrondingenwet. Gelet op de ingrijpende gevolgen voor de bodem valt dit niet onder de vrijstelling van artikel 6, lid 1 onder d van de Ontgrondingenverordening Noord-Holland; “het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw”. Volgens de toelichting van de verordening gaat het dan om activiteiten als eggen, ploegen, egaliseren en scheuren. Deze bewerkingen keren met een zekere regelmaat terug in het teeltplan. Bij het omzetten is sprake van een éénmalige cultuurtechnische ingreep om een ander gebruik mogelijk te maken, waarbij de bodem de bestaande multifunctionaliteit verliest. In de Ontgrondingenvergunningen zullen wij nadere eisen stellen met betrekking tot milieu en water. Het betreft hier de inrichtingseisen aan de omgeving, zoals projectvestiging, voldoende ruimte voor water en voorzieningen voor zelfreinigend vermogen van het water. Wij zullen dit doen in overleg met de waterbeheerders, in het kader van het wettelijk adviseurschap dat het Hoogheemraadschap bij de aanvraag van een vergunning heeft.
  - Bezanding van percelen kunnen wij niet vergunningplichtig stellen. De werking van de Ontgrondingenwet beperkt zich tot die activiteiten waarbij wordt gegraven. Bezanden, waarbij alleen zand wordt opgebracht kan met de Ontgrondingenwet niet worden tegengehouden. Wij verbieden bezanden overigens wél, via het planologisch spoor (zie het eerste punt).
  - In haar wateradvies en haar bedenking vestigt het Hoogheemraadschap tevens de aandacht op de financiering van watermaatregelen. Daarover het volgende:
Nieuwe vestigingen bollenteelt zien wij wel degelijk als een nieuwe ontwikkeling die gepaard gaat met een functiewijziging van de beschikbare grond. In ons standpunt op de bedenkingen hebben wij reeds aangegeven dat de kosten van nieuwe ontwikkelingen voor rekening van de planexploitatie komen, tenzij het waterbergend vermogen in de uitgangssituatie niet op orde was. Dit is cf. het Nationaal Bestuursakkoord Water. Extra maatregelen aan het watersysteem zelf zullen daarbij geringer kunnen zijn, naarmate de interne bedrijfsvoering al op de nieuwe watereisen is afgestemd.

In het kader van de watertoets zijn de gemeenten de eerst aangesprokenen voor de kosten van nieuwe ontwikkelingen. Deze kunnen de kosten doorberekenen aan de ontwikkelaar van het project.

- Wat betreft de reizende bollenkraam, waarbij (gras)land voor één seizoen wordt gebruikt voor de teelt van bollen, streven wij voor kwetsbare gebieden naar afspraken omtrent het percentage oppervlak bollen binnen een waterhuishoudkundige eenheid. In de gemeente Zijpe is hiervoor bijvoorbeeld een 30/70 regeling getroffen voor het consolideringsgebied.

Wieringerrandmeer:

Over de functie van voorraadberging:

Inderdaad is het ontwerp Ontwikkelingsbeeld een sterke nadruk gelegd op de watervoorziening door de landbouw door het Wieringerrandmeer. Nieuwe inzichten leggen echter vooral nadruk op het belang van een goede waterkwaliteit. Dit mede met het oog op de komende Kaderrichtlijn water. Op het punt van de watervoorziening aan de Wieringermeer zal daarom een méersporenbeleid gevolgd worden:

- aangaan van de discussie over het standstill beginsel IJsselmeer; niet alleen voor wateroverlast maar ook voor watertekort;
- een ruimtelijke inrichting bevorderen die het mogelijk maakt om efficiënter met water om te gaan. Om die reden zijn bollen alleen in geconcentreerde grootschalige projectvestigingen voorgeschreven. Hierdoor moet het in principe mogelijk zijn om water selectiever aan te voeren;
- zuinig omgaan met water. Hier zien wij vooral een taak en belang voor de sector. Overigens zijn wij op dit moment betrokken bij een pilot (zie onder stimulering van bedrijfsgerichte maatregelen);
- aanleg van extra voorzieningen en daarbij zo mogelijk de opvang van wateroverlast en watertekort combineren. Aanleg en fasering van het Wirense kanaal is eveneens onderdeel van die voorzieningen. Dat kanaal moet zijn aangelegd, en de financiering geregeld, vóóordat de feitelijke ontwikkeling van bollenteelt in uitvoering is genomen;
- in laatste instantie is wijziging of aanpassing van functies aan de orde.

Langs deze sporen streven wij ernaar om voor de toekomst meer evenwicht te brengen in vraag en aanbod van water.

Uitgangspunt is daarbij dat voor alle nieuwe ontwikkelingen de kosten van watermaatregelen voor rekening komen van de planexploitatie, tenzij het watersituatie in de uitgangssituatie niet op orde was. De kosten behoren dus niet te drukken op de algemene omslag. Dit standpunt is in lijn met het Nationaal bestuursakkoord Water.

Voor de inrichting van Wieringerrandmeer is in het ontwerp Ontwikkelingsbeeld een aantal randvoorwaarden geformuleerd. De verdere prioritering van functies geschiedt bij de verdere uitwerking en is het resultaat van het onderhandelingsproces met externe partners. In het uitvoeringsprogramma is het Wieringerrandmeer als project opgenomen. In het project zelf moet inzichtelijk worden gemaakt welke functies veel nadruk krijgen, welke functies minder en welke marges er zijn. Water zal hier onderdeel van zijn. Een heldere prioritering van functies is zo wie zo een noodzakelijke voorwaarde voor een te maken verdeelsleutel in de bekostiging van de verschillende deelprojecten. Bij de verdere uitwerking zal ook aandacht worden besteed aan veiligheidsaspecten zoals minimale afstanden tot transportroutes.

Over de uitwerking van water vasthouden:

In ons standpunt over de bedenkingen hebben wij reeds aangegeven in bepaalde situaties wel degelijk mogelijkheden te zien voor het vasthouden van water als belangrijk(st)e oplossing. Met name betreft dit gebieden met hoge natuurwaarden waar de toevoer van gebiedvreemd water zo veel mogelijk moet worden tegengegaan. Vasthouden van water is dan ook toegevoegd als oplossingsmogelijkheid bij de uitwerking per regio. Die uitwerking blijft overigens maatwerk.

Over niet-stedelijke ontwikkelingen aan de rand van het IJssel- en Markermeer en mogelijke strijdigheid met rijksbeleid:

Naar onze mening moet er wel ruimte blijven voor kleinschalige recreatieve functies aan de rand van het IJsselmeer en Markermeer. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat activiteiten mee kunnen bewegen met het IJssel- en Markermeerpeil en dat de waterbergende functie van het IJssel- en Markermeer meer niet wordt aangetast. Deze voorwaarden zijn als zodanig ook in het ontwerp opgenomen en komen overeen met de voorwaarden in het advies van de Staatssecretaris. De tekst zal voor wat betreft de uitgangspunten in overeenstemming met rijksbeleid worden gebracht, met dien verstande dat ruimte die reeds beschikbaar is voor het water niet *substantieel* mag worden aangetast. Rijksbeleid gaat uit van 'nee tenzij'. Daarover merken wij het volgende op:

Voor de IJssel- en Markermeerkust maken wij onderscheid tussen beleid voor de vrijwarringzone dijkversterking en beleid voor activiteiten in het IJssel- en Markermeer zelf. Voor verstedelijking en andere niet-stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten blijft het IJsselmeer/Markermeer uitsluitingsgebied, waarvoor cf het rijksbeleid een 'neen tenzij' geldt. Voor de binnendijkse vrijwaringszone voor dijkversterking geldt er een 'ja mits', onder de voorwaarde dat toekomstige dijkversterkingen niet worden belemmerd. Redenen voor dit 'ja mits' beleid voor de binnendijkse vrijwaringszone zijn de volgende:

- er is op het punt van veiligheidsrisicós en te verwachten schade bij overstromingen een wezenlijk

verschil met risico's langs de Noordzeekust. Daarvoor geldt wel een 'nee tenzij'.

- een zelfde beleidslijn wordt gevolgd in voor het streekplan Noord-Holland Zuid. Bij het in gang zijnde proces rond te stellen vrijwaringszones, is voor alle IJsselmeergemeenten consistentie in planologische uitgangspunten van groot belang voor een soepele uitvoering.

Over de discussie ten aanzien van de vergroting van de aan en afvoer capaciteit van het IJsselmeer en Markermeer:

In ons standpunt de bedenkingen is al aangegeven dat de discussie over het stand-still beginsel voor het IJsselmeer eerst goed gevoerd kan worden als zicht bestaat op de mogelijkheden en randvoorwaarden die vanuit veiligheid aanwezig zijn. Met het oog op vaststelling van ons Waterplan vóór 2006 én met het oog op de vernieuwing van de waterakkoorden in 2007 achten wij het wél van groot belang dat begin 2005 ook zicht komt op de resultaten van de studie.

Over de relatie (gewijzigde) verdringingsreeks en het ontwikkelingsbeeld:

Over de verdringingsreeks is afgesproken dat provincies en waterbeheerders de verdringingsreeks waar nodig in de komende periode met maatwerk verder gaan uitwerken.

De ruimtelijke functies in het Ontwikkelingsbeeld én, de functies zoals vastgelegd in de bestemmingsplannen zijn hierbij uitgangspunt. Daarbij moet ook voor natuur nog een aantal zaken verder moet worden ingevuld. Van tijd tot zullen afspraken en uitgangspunten overigens steeds in overeenstemming moeten gebracht met de feitelijke ruimtelijke ontwikkelingen en de laatste inzichten in de droogte problematiek.

Over de gevolgen van de Kaderrichtlijn water:

In ons standpunt op de bedenkingen is vermeld dat die gevolgen nog niet concreet kunnen aangegeven. Voor het bepalen van de realistische doelstellingen wordt uitgegaan van het huidig grondgebruik. Naar de toekomst krijgen nieuwe functies te maken met de eisen van de kaderrichtlijn. De bollenteelt bijvoorbeeld, krijgt ook te maken met wettelijke waterkwaliteitseisen vanuit het Kaderrichtlijntraject.

De werkelijke gevolgen hiervan zijn nu niet te voorzien Wij lopen op de potentiële gevolgen wel vooruit door in dit geval de eis van projectvestiging te stellen in combinatie met de kwaliteitseis dat het uitgelaten water niet slechter van kwaliteit mag zijn dan het ontvangende water. Haalbare ambities, met een resultaat verplichting en stapsgewijze verbeteringen ten opzichte van de bestaande situatie bieden ons in ziens hierbij meer perspectief dan een benadering vanuit (nog vast te stellen) streefwaarden.

Over de aandacht voor de Vogel en Habitat richtlijn:

Het planologisch beleidskader van het streekplan geeft aan in welke gebieden de Vogel en Habitatrichtlijn van toepassing is. Het streekplan is te globaal voor een concrete uitwerking van de gevolgen van ontwikkelingen. Die gevolgen hangen grotendeels af van de wijze waarop activiteiten en projecten verder worden ingevuld. Bij verdere projectontwikkeling zal nader worden ingevuld wat de gevolgen zijn voor het gebied en welke compenserende maatregelen er getroffen moeten worden. In dat kader is het ook niet uitgesloten dat bepaalde activiteiten geen doorgang vinden omdat zij – bijvoorbeeld op het punt van compensatie of beperking van milieueffecten – niet kunnen voldoen aan de vereisten van de Europese richtlijnen.

Over de verplichting tot het maken van gemeentelijke plannen:

In de Nota Evenwichtig Omgaan met Water hebben wij aangegeven dat wij alle gemeenten verantwoordelijk achten voor de opstelling stedelijke waterplannen. Conform het NBW stellen gemeenten en waterschappen vóór de eerste helft van 2006 gemeentelijke waterplannen op. Strikt verplicht is dit echter niet. Partijen doen dit, voor zover dit uit oogpunt van te minste de wateroverlast problematiek noodzakelijk wordt gevonden.

Over de gevolgen van de keuzen van de Taskforce veenweide:

In het ontwerp Ontwikkelingsbeeld is aangegeven dat voor waardevolle natuur en cultuurhistorische landschappen, waaronder het veenweide gebied, alleen bescherming tegen verstedelijking niet voldoende is. Actief beleid is noodzakelijk voor behoud en ontwikkeling. Daartoe is de taskforce veenweide in het leven geroepen. Deze heeft per deelgebied een nadere invulling gegeven van de functie. In dat kader is/wordt ook aandacht besteed aan de gevolgen voor de grondeigenaren en de benodigde financiering. In dat kader is ook aan de orde gesteld: het probleem van de maaiveld daling en naar gewenste en mogelijke waterpeilen ten behoeve van landbouw en stedelijke functies.

Het streekplan zal weer aan de orde als de uitkomsten van het programma leiden tot wezenlijke functie-wijziging van grote gebiedseenheden. Dan zal een streekplanaanpassing of wijziging noodzakelijk zijn.

Over een daadkrachtige houding bij het stimuleren van bedrijfsgerichte maatregelen:

Wij achten het van groot belang dat via bedrijfsgerichte maatregelen winst wordt behaald bij watervraag en wateroverlast stukken. Hierin ligt echter wel een verantwoordelijkheid voor de sector zelf om initiatieven te nemen. Het is immers niet meer dan redelijk dat men bij de bedrijfsvoering rekening houdt met van nature aanwezige condities én toekomstige watersituatie. Dat neemt niet weg dat wij gebiedsgericht wel initiatieven ondernemen, bijvoorbeeld ten aanzien van de verduurzaming van de bollenteelt in de

binnenduinrand. Hiervoor is recent een start notitie opgesteld ten behoeve van een plan van aanpak. Die verduurzaming betreft ook de wateraspecten. Daarnaast worden plannen uitgewerkt om te komen tot een experimenteerbedrijf voor permanente bollenteelt in de Wieringermeer. Hierin komt o.a. waterbesparing en de beperking van de belasting voor het omringend gebied aan de orde.

Over het stimuleren van de teelt van zilte landbouwproducten:

Zowel in Noord-Holland Noord als Noord-Zuid speelt het terugdringen van verzilting een belangrijke rol bij de waterbehoefte. Kritische bezinning op watergebruik is derhalve op z'n plaats. Aanpassing van teelten is als optie al in het ontwerp genoemd. Wij stimuleren de ontwikkeling van de teelt van zilte land- en tuinbouwprojecten niet actief. In het kader van onze bestaande regeling voor duurzame en biologische landbouw zijn wel mogelijkheden tot ondersteuning indien goede projecten worden aangedragen.

Over een pakket dat gericht moet zijn op afvoer én berging.

In de Nota Evenwichtig omgaan met water hebben wij al aangeven te streven naar een evenwichtig pakket van maatregelen, waarbij beide opties tot de mogelijkheden behoren. Om die reden is in het streekplan ook een globale ruimteclaim ten behoeve van water opgenomen.

Over blauwe knooppunten in Ontwikkelingsbeeld:

Het Nationaal Bestuursakkoord water voorziet inderdaad in de vaststelling van blauwe knooppunten. Afgesproken is dat deze knooppunten voor 2005 benoemd zijn. Er is nog veel beleidsruimte voor de invulling. De knooppunten kunnen bredere betekenis hebben dan alleen verbindende punten tussen het waterhuishoudkundig hoofdsysteem en het regionale systeem. In het kader van het waterplan willen wij nader aangeven welke blauwe knooppunten van betekenis zijn en op welke wijze meerwaarde voor de ruimtelijke ordening kan worden vormgegeven.